

e-novičke

januar 2015

Dragi bralci, pred vami je prva letošnja številka e-Novičk Andragoškega centra Slovenije (ACS). Leto se je šele dobro začelo, pa kljub temu novic o opravljenem delu ter dogodkih v prihajajočih mesecih ne manjka.

Želim vam prijetno branje, Nevenka Kocijančič, izvršna urednica e-Novičk

VSEBINA

Domače novičke	3–5
Ekspertne zunanje evalvacije	3
Nove vsebine na izobraževalnih spletnih straneh ACS tudi v angleškem jeziku	3
Kompetenčna zasnova	4
Novosti v Info-mozaiku	5
PIAAC Slovenija	5–8
Uspešno končano anketiranje v raziskavi PIAAC	5
Zaključno srečanje z anketarji PIAAC	6
Od zaključka terena do oddaje nacionalne baze podatkov PIAAC	7
Teden vseživljenjskega učenja 2015	8
Začenjamo s pripravami na TVU 2015	8
Mednarodno sodelovanje	9–13
Uresničevanje Evropskega programa za učenje odraslih	9
Za nami je prva delavnica v projektu SHAPE	9
Teden vseživljenjskega učenja na evropski način	11
Prenova Priporočila za učenje in izobraževanje odraslih	11
Mednarodni svet za izobraževanje odraslih vabi na svetovno skupščino	12
Forum o prihodnosti izobraževanja odraslih 2015	12
Vabimo	13
Vabilo na petkovo srečanje v januarju	13
Pomembne publikacije	14–16
Vzgoja in izobraževanje v Republiki Sloveniji	14
EAEA je objavila poročilo o izobraževanju odraslih	14
Terciarno izobraževanje v Sloveniji – vključenost, učinkovitost, kakovost, financiranje in zaposljivost	15
Statòpis, nova publikacija statističnega urada	15
Iz drugih virov	16–18
Kazalniki o izobraževanju	16
Izšla je 45. številka glasila Cedefop Newsletter	16
Izšla je deveta številka glasila CONFINTEA VI v letu 2014	17
Izšla je sedma številka glasila InfoNet Newsletter v letu 2014	17
Izšla je zadnja dvojna številka glasila 20 minut v letu 2014	18

Kotiček je vaš	18–24
SUTŽO, CINAGE in AGRFT z roko v roki	18
Teden CMU 2014 v RIC-u: Novo mesto za vse generacije	19
Študijski krožek Oblačila 19. stoletja	20
Center za politično izobraževanje dežele Baden Württemberg	21
Hiša na Albi je gostila predstavnike evropske mreže DANET	22
Decembrski seminar o uporabi principov ECVET v vseživljenjskem učenju	22
Srebrno jabolko kakovosti v Mestni knjižnici Ljubljana	23
Vloga svetovalca za kakovost v izobraževalni organizaciji za izobraževanje odraslih	23
Ozaveščanje – bistveni element pri spodbujanju ločevanja odpadkov	24
Ne prezrite	25–26
Razpis Erasmus+ 2015	25
Predstavitve in delavnice razpisa programa Erasmus+ 2015	25
Centralizirane aktivnosti Erasmus+ 2015	26
Posveti, konference	26–27
Knjižnica ACS	28–29
Nove serijske publikacije na naših knjižnih policah.....	28
Knjižne novice v zadnjem četrtletju leta 2014	28
Uporabljene kratice	30–31

Založnik: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana | Izvršna urednica: Nevenka Kocijančič (T: 01 5842 595, E: nevenka.kocijancic@acs.si) | Odgovorna urednica: mag. Zvonka Pangerc Pahernik (T: 01 5842 567, E: zvonka.pangerc@acs.si) | Drugi člani uredniškega odbora: mag. Andrej Sotošek, direktor ACS, dr. Tanja Možina, mag. Tanja Vilič Klenovšek in mag. Margerita Zgajmajster | Jezikovni pregled: Simona Kavčič | Računalniška postavitve: Nevenka Kocijančič | Korektorici: Erika Brenk, mag. Zvonka Pangerc Pahernik | Oblikovanje: Larisa Hercog

ISSN 1855-5942 | Številke je mogoče prebrati na: <http://www.acs.si/e-novicke>.

Izdajo glasila e-Novičke denarno omogoča Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Ekspertne zunanje evalvacije

Decembra smo v okviru *Vpeljave ekspertne zunanje evalvacije v podporo razvoju kakovosti izobraževanja odraslih* izpeljali še zadnjo aktivnost – **evalvacijsko delavnico** skupaj z ekspertnimi zunanjimi evalvatoricami in predstavniki vključenih organizacij. Prečesali smo merila, kjer so se pojavljala največja odstopanja, razpravljali o izvedbi in časovnem poteku evalvacij ter iskali razvojne poti za naslednje leto.

Organizacijam smo svečano podelili potrdila o sodelovanju, vas pa vabimo, da spremljate [spletno stran EZE](#) in se spomladi 2015 v okviru novega razpisa tudi sami, s svojo organizacijo, vključite v ekspertno zunanjo evalvacijo. Če ste še vedno v dilemi, ali bi se zanjo sploh odločili, vam posredujemo nekaj izjav predstavnikov letošnjih organizacij:

- *»Veliko informacij smo dobili že od prej vključenih, imeli so dobre izkušnje, vedeli smo, kaj in koliko dela nas čaka. Dobili smo jasna navodila in težav ni bilo.«*
- *»Naša motivacija je bila povratna informacija evalvatoric – kje smo dobri in kje so še možnosti za izboljšave. O vsem smo bili dobro obveščeni, oviralo pa nas je vprašanje, ali bomo to sploh zmogli, ker je veliko dela z zbiranjem dokazil nam samoumevnih stvari. Druge organizacije se za ekspertne zunanje evalvacije (EZE) verjetno ne odločajo zaradi pomanjkanja časa. Ker je za nami uspešno izpeljana ekspertna zunanja evalvacija, upamo, da bo enkrat v prihodnje to neko merilo kakovosti tudi pri kakšnem od razpisov in bomo v prednosti pred drugimi organizacijami.«*
- *»Vsi razpisi so ob nepravem času.«*

Aleksandra Radojc (aleksandra.radojc@acs.si), ACS

Novе vsebine na izobraževalnih spletnih straneh ACS tudi v angleškem jeziku

Konec leta 2014 smo spletne strani *Izobraževalne dejavnosti ACS – Andragoško spopolnjevanje* dopolnili in posodobili z novimi vsebinami. Na slovenskih straneh smo odprli novo rubriko [Kompetenčni pristop](#), o katerem podrobneje pišemo tudi v tej številki e-Novičk.

V prenovljeni rubriki [Razvojni projekti](#) predstavljamo domače in tuje (evropske) projekte na področju usposabljanja in spopolnjevanja izobraževalcev odraslih, v katere se vključujemo, s tem pa omogočamo nastanek novih razvojnih projektov in domače znanje bogatimo z znanjem iz tujine.

[Knjižno polico](#) redno dopolnjujemo s članki in drugimi strokovnimi publikacijami s področja izobraževanja odraslih.

Nekaj več pozornosti smo namenili tudi posodobitvi angleških spletnih strani [Training of Adult Educators](#). Odprli smo dve novi rubriki: [Competence Approach in Training Programmes](#). Prvo rubriko smo podrobneje predstavili v [angleški številki e-Novičk Winter 2014](#), v drugi pa predstavljamo programe splošnega usposabljanja in spopolnjevanja za andragoško delo ter programe usposabljanja in spopolnjevanja za posebne vloge v andragoškem delu.

V rubriki *Priznavanje že pridobljenega znanja* ([Recognition of prior learning](#)) informiramo tuje obiskovalce o možnosti priznavanja že pridobljenega znanja v okviru programov, ki jih izvaja ACS.

Na angleških spletnih straneh tuji obiskovalci in strokovnjaki dobijo informacije tudi o:

- andragoškem usposabljanju in spopolnjevanju na ACS ([About training of adult educators at SIAE](#)), referencah, aktualnih nalogah in petkovih srečanjih,
- razvojnih projektih ([Development projects](#)) ter
- strokovnih člankih in publikacijah s področja izobraževanja odraslih ([Publications](#)).

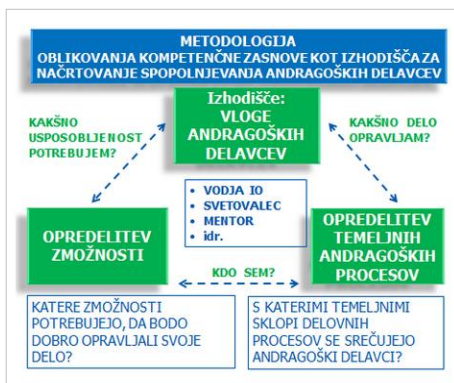
Neda Đorđević (neda.dordevic@acs.si), ACS

Kompetenčna zasnova

Programi usposabljanja in spopolnjevanja, ki smo jih razvili in jih izvajamo na ACS, so zasnovani na učno-ciljnem pristopu. Da bi sledili razvoju stroke, pa učno-ciljno načrtovanje postopoma nadgrajujemo s [kompetenčnim pristopom](#).

Kompetenčni pristop pri načrtovanju izobraževanja je strokovno iskanje odgovora na vprašanje, kako razvijati in izpeljevati izobraževanje, ki bo posameznika usposabljal za učinkovito delovanje v poklicnih oz. strokovnih vlogah, ki jih opravlja. Kompetenčna zasnova, ki je **od začetka decembra na voljo tudi v angleškem jeziku**, zajema strukturiran zapis delovnih procesov, ki jih opravljajo izobraževalci odraslih, ter opis zmožnosti, ki jih ti morajo imeti za uspešno načrtovanje, vodenje, izpeljavo in vrednotenje teh procesov. Objavljeni so tudi vsi zapisi del in nalog ter potrebnih splošnih in specifičnih zmožnosti za vloge vodje, učitelja, svetovalca in mentorja v izobraževanju odraslih. Doslej smo razvili kompetenčne zasnove za naslednje vloge svetovalcev v izobraževanju odraslih: svetovalac v svetovalnem središču za izobraževanje odraslih (svetovalac ISIO), svetovalac pri organiziranem samostojnem učenju in svetovalac za kakovost. Kompetenčne zasnove za vloge mentorjev v izobraževanju odraslih pa smo razvili za mentorja študijskih krožkov (ŠK), e-mentorja in mentorja v programu *Projektno učenje za mlajše odrasle (PUM)*.

Pomemben vidik, na katerega smo mislili ob pripravi kompetenčnih shem, je ta, da različne vloge izobraževalcev odraslih, ki smo jih na ACS vpeljali v prakso, naredimo vidnejše in tudi tako nekaj pripomoremo k njihovi promociji.

Želimo si, da bi opise za posamične vloge izobraževalcev odraslih uporabljali kjerkoli to potrebujete in nam posredovali povratne informacije, ko boste ugotovili, da bi bilo treba kje kaj popraviti ali dopolniti. Želimo si tudi povratne informacije vaših partnerjev iz tujine in njihove izkušnje s področja kompetenčno zasnovanih usposabljanj in spopolnjevanj za izobraževalce odraslih. Obrnite se na vodjo Središča za kakovost in izobraževanje na ACS, *dr. Tanja Možina* (E: tanja.mozina@acs.si).

Več o kompetenčni zasnovi si preberite na povezavi <http://izobrazevanje.acs.si/kompetence>; na voljo pa je tudi [angleška različica](#).

Aleksandra Radojc (aleksandra.radojc@acs.si), ACS

Novosti v InfO-mozaiku

Na spletni strani ACS v rubriki [InfO-mozaik](#) smo objavili dve posodobljeni informaciji o:

- [izdatkih za formalno izobraževanje v Sloveniji](#) – prikazani so javni, zasebni in mednarodni izdatki za formalno izobraževanje v letu 2012;
- [registrirani brezposelnosti v Sloveniji](#) – prikazani so podatki o gibanju registrirane brezposelnosti v letu 2013 po podatkih Zavoda RS za zaposlovanje ter podatki iz mednarodne Ankete o delovni sili Statističnega urada RS (SURS) za drugo četrtletje leta 2013.

V InfO-mozaiku smo v letu 2014 predstavljali še druge zanimive statistične podatke, kazalnike in vsebine ključnih področij izobraževanja in učenja odraslih. Vabljeni k branju.

Erika Brenk (erika.brenk@acs.si), ACS

PIAAC SLOVENIJA

Uspešno končano anketiranje v raziskavi PIAAC

Leta 2014 je bila glavna naloga konzorcija Programa za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih (Programme for International Assessment of Adult Competences – PIAAC) priprava in izpeljava glavne raziskave in anketiranje 5.000 odraslih, starih od 16 do 65 let. Vodenje izpeljave anketiranja je prevzel ACS, sodelovala pa sta Fakulteta za družbene vede (FDV) pri pripravi načrta vzorčenja in SURS s pripravo vzorca iz registra prebivalcev Slovenije.

Za izpeljavo organizacijsko in tehnično zahtevne naloge smo izbrali okoli 60 zunanjih sodelavcev anketarjev iz vse Slovenije, ki so se usposabljali v standardiziranem 40-urnem programu za anketarje. Anketiranje je potekalo od aprila do decembra, ko smo dosegli in presegli načrtovani glavni mejnik 5.000 anketiranih oseb. Vsem sodelujočim odraslim, ki so si vzeli čas za sodelovanje v raziskavi, smo se posebej zahvalili tudi z

infografiko, v kateri vsak dobrovoljni obraz predstavlja enega od 5.000 vključenih odraslih iz vse Slovenije. Izvedba raziskave je bila zelo zahtevna zaradi velikega vzorca ter računalniškega testiranja, ki smo ga v Sloveniji izvajali prvič na domovih anketirancev.

Zamisel in izvedba infografike: Franci Lajovic

Projektno skupino PIAAC na ACS in partnerje v konzorciju pa čakata v naslednjih dveh mesecih priprava baze podatkov za oddajo mednarodnemu konzorciju in dokončanje nalog v aplikativnem delu projekta. Raziskovalci se bodo posvetili mednarodnim primerjavam podatkov in pripravi zaključne projektne konference, ki bo 22. maja 2015 v Ljubljani.

Mag. Estera Možina (ester.mozina@acs.si), ACS

Zaključno srečanje z anketarji PIAAC

Sredi decembra smo organizirali zaključno srečanje z anketarji v raziskavi PIAAC na ACS. Pred srečanjem so anketarji odgovorili na podroben spletni vprašalnik o poteku anketiranja, s katerim želimo ugotoviti morebitne težave pri poteku testiranja, ki bodo pomagale pri opredelitvi veljavnosti in zanesljivosti rezultatov. Zaključno srečanje in vprašalnik za anketarje sta bila načrtovana kot del postopkov validacije, ki jih narekujejo mednarodna navodila za izpeljavo raziskave.

Za uspešno in pravočasno dokončanje zbiranja podatkov PIAAC so bili ključni zunanji sodelavci anketarji, ki so med aprilom in decembrom anketirali odrasle na območju cele Slovenije. V projektne načrtu smo se odločili za manjše število anketarjev, kot bi bilo potrebno po standardih PIAAC. Zato smo izbrali po večini že izkušene zunanje sodelavce. Menimo pa, da je bilo zelo pomembno tudi to, da smo jih dobro usposobili za izpeljavo vseh postopkov zbiranja podatkov in testiranja. Ves čas anketiranja je ACS zagotavljal svetovanje in pomoč prek brezplačne telefonske številke, prek mesečnih sestankov in tedenskih telefonskih klicev. Prav tako je bila nenehno na voljo tehnična pomoč za primere, ko so zatajili računalniki, in dostopnost do vseh potrebnih gradiv, inštrumentov in obrazcev. Projektna skupina na ACS se je ves čas trudila, da bi bili

zunanjim sodelavcem anketarjem odlični partnerji ter pošteni in odgovorni sodelavci. Dobro smo se zavedali, da so imeli anketarji najtežjo nalogo pri pridobivanju izbranih odraslih za sodelovanje in za korektno izpeljavo vseh postopkov raziskave.

Anketarji in projektna skupina PIAAC na ACS

Iz zapisov v vprašalniku za anketarje je razvidno, da smo nalogo izvajalca raziskave dobro opravili. Spodaj povzemamo nekaj njihovih mnenj:

- *»Delo z vami mi je vedno v zadovoljstvo, ker ste profesionalni, korektni in zelo prijazni. Super se počutim in poizkušam tako delovati tudi na terenu, se maksimalno potruditi. Vedno mi bo v zadovoljstvo sodelovati z vami, se priporočam za nadaljnje projekte ...«*
- *»Vesela sem, da sem bila lahko del tega projekta. Pridobila sem veliko novega znanja in bila deležna na terenu neprecenljivih izkušenj s trenutno situacijo ljudi, s katerimi sem se srečala. Strokoven kader in profesionalen odnos izvajalcev raziskave si zasluži vse pohvale /.../. Hvala vsem sodelujočim, ki so prispevali svojo pozitivno energijo za dobro sodelovanje, in hvala za korektno plačilo. Žal mi je samo, da sem bila omejena časovno zaradi redne zaposlitve. Povem lahko le še to, da bom pogrešala projekt PIAAC, ker se zame žal zaključuje, sem pa vesela in ponosna, da smo s skupnimi močmi dosegli zastavljen cilj.«*
- *»Hvala, da ste mi pomagali do zelo dobrih rezultatov in do kvalitetno narejenih anket. Ko bodo znani rezultati, bi bilo dobro, da bi sodelujoče anketirance o njih obvestili. Večina je namreč pokazala zanimanje za končne rezultate. Raziskava je zelo zanimiva in upam, da bo kaj doprinesla k trenutnim razmeram v izobraževanju odraslih. Obilo uspeha pri obdelovanju vseh podatkov. Anketiranci in tudi mi, ki smo delali na tem projektu, upamo in verjamemo, da bo raziskava vplivala na boljši jutri. Vsi bomo ponosni, da smo sodelovali v tem projektu.«*
- *»Raziskava naj bi se delala v čim bolj enakih okoliščinah za vse, vendar je pestrost življenja to marsikdaj preprečila. Ljudi ne bi smeli "ujeti" med pomivanjem tal, varstvom otrok, temveč bi morali postopati nekako drugače, čeprav verjamem, da morda drugače ne gre. Meni osebno je bilo žal za raziskavo samo, da sem včasih res težko koga prepričala v sodelovanje in je reševal naloge z odporom oziroma veliko zmanjšano pozornostjo, saj sem vedela, da to slabo vpliva na rezultate, pa vendar marsikdaj nisem mogla narediti nič za to.«*

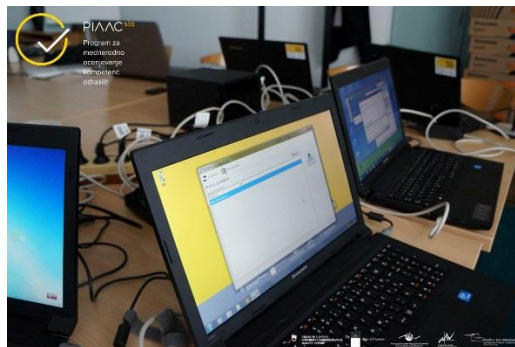
Mag. Estera Možina (ester.mozina@acs.si), ACS

Od zaključka terena do oddaje nacionalne baze podatkov PIAAC

Na ACS smo od 31. marca in vse do konca decembra zagotavljali kakovostno vsebinsko in tehnično podporo anketarjem in tako zagotovili čim manj tehničnih napak zaradi tehnološko zahtevnega okolja. Anketno okolje se je namreč preko posebnega sistema za upravljanje z anketami zagnalo v virtualnem sistemu (*Linux*

v *VMware player*). Po doslej zbranih podatkih je tehničnih napak le 13 oz. okoli 0,25 %. S svojo učinkovitostjo smo dosegli boljši odstotek odziva in tudi prihranili precej denarja.

Trenutno poteka zbiranje vse tehnične opreme, arhiviranje lokalnih podatkov s posameznih računalnikov anketarjev in usklajevanje podatkov z nacionalno bazo podatkov PIAAC na ACS. Vseh 9.000 posameznikov osnovnega vzorca mora dobiti svojo končno oznako stanja, nato pa bomo vse podatke preverjali z različnimi metodami in odpravljali anomalije; na Organizaciji za gospodarsko sodelovanje in razvoj (Organisation for Economic Co-operation and Development – OECD so te postopke opredelili zelo preprosto, kot *čiščenje*.

V dobrem mesecu moramo vsem tem podatkom dodati še:

- ocene papirnatih zvezkov tistih manj kot četrtno anketirancev, ki niso reševali nalog v računalniškem okolju,
- posebno podatkovno tabelo SDIF (*Sample Design International File*), ki jo pripravljamo v sodelovanju s sodelavci na FDV,
- kode dejavnosti in poklicev, ki jo pripravljamo s sodelavci SURS-a,
- ostale kode (npr. jezikov, držav, regij), ki jih bomo pripravili na ACS.

Skupaj s še nekaterimi drugimi pripadajočimi dokumenti bomo potem lahko oddali podatke, ki bodo šli takoj v preverjanje v organizacijah OECD konzorcija.

Več informacij o projektu najdete na spletni strani (<http://piaac.acs.si>) in FB strani: <http://www.facebook.com/PIAAC.Slovenia>.

Franci Lajovic (franci.lajovic@acs.si), zunanji sodelavec ACS

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA 2015

Začenjamo s pripravami na TVU 2015

Koordinatorje in izvajalce Tedna vseživljenjskega učenja (TVU) vabimo na pripravljani sestanek za letošnji festival učenja. Srečanje bo v seminarski sobi ACS, v četrtek, 12. februarja 2015. Na njem bomo predstavili izhodišča in napotke za sodelovanje, prejeli pa boste tudi del letošnjega promocijskega gradiva – plakat (zapolnjen in prazen) ter papirno kocko. Vašo udeležbo ter želeno število izvodov vseh treh gradiv sporočite na e-naslov tvu@acs.si.

Veselimo se skupnega snovanja jubilejnega, dvajsetega festivala vseživljenjskega učenja!

Delovna skupina za TVU

Uresničevanje Evropskega programa za učenje odraslih

Poročali smo že, da se je prva faza procesa in z njim povezanih nacionalnih projektov za uresničevanje prenovljenega [Evropskega programa za učenje odraslih](#) (EPUO) zaključila oktobra 2014. Slovenija je tedaj oddala zaključno poročilo, tik pred novoletnimi prazniki pa smo se razveselili odobritve poročila ter najvišje mogoče skupne ocene projekta. Slednja je vsekakor priznanje nacionalnemu koordinatorju projekta, ACS, enako pa tudi njegovim soustvarjalcem na lokalni ravni – koordinatorjem [Parade učenja \(PU\) 2013 in 2014](#) ter partnerjem pri pripravi [video publikacij o primerih dobre prakse](#).

Zdaj smo že krepko zakorakali v drugo fazo uresničevanja EPUO. V prejšnji izdaji e-Novičk smo pisali o sestanku na evropski ravni, kjer smo nacionalni koordinatorji poročali o dejavnostih, načrtovanih za projektno obdobje 2014/2015. Te so zdaj objavljene v zbirki *National Coordinators for the Implementation of the European Agenda for Adult Learning* ([Draft Version](#)), ki prikazuje pestrost pristopov držav članic k udeležanju EPUO. Slovenija bo nadaljevala ozaveščanje javnosti prek tretje izpeljave PU in dogodkov za spodbujanje temeljnih zmožnosti odraslih.

Napisanemu pa želimo ob bok postaviti zaključno poročilo ([Renewal State of the Art Report on the Implementation of the European Agenda for Adult Learning](#)), ki ga je konec leta objavilo Evropsko združenje za izobraževanje odraslih (European Association for the Education of Adults – EAEA) v okviru enoletnega projekta *Regionalna mreža za izobraževanje odraslih v Evropi (REgional NetWorking for Adult Learning in Europe – RENEWAL)*. Ta je za dve regiji – Južno Evropo ter Osrednje vzhodno Evropo – prek spletne ankete ugotavljal seznanjenost z EPUO in njenim uresničevanjem ter stopnjo vključenosti civilne družbe v ta proces. V anketi je sodelovalo 120 predstavnikov izobraževanja odraslih, nato pa sta bili izpeljani dve regijski konferenci; o sodelovanju na srečanju v Bratislavi smo poročali v [lanskih novembrskih e-Novičkah](#). V zaključni publikaciji so projektni sodelavci izrazili jasno sporočilo: EPUO je koristna pobuda Evropske komisije (EK), potrebni pa sta boljša komunikacija med potencialnimi partnerji ter intenzivnejša vključenost izvajalcev izobraževanja odraslih, zato da bi bilo uresničevanje strategije v obeh regijah učinkovitejše in uspešnejše.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Za nami je prva delavnica v projektu SHAPE

V začetku decembra 2014 smo v mednarodnem projektu *Izmenjava dobrih praks v izobraževanju odraslih v petih evropskih državah (Shared expertise in provision of adult education in 5 European countries – SHAPE)* izpeljali prvo delavnico z naslovom *Usposabljanje izobraževalcev odraslih – profesionalni razvoj osebja v izobraževanju odraslih*. Delavnice se je udeležilo 32 strokovnjakov s področja izobraževanja odraslih – 16 predstavnikov partnerskih organizacij z Danske, s Finske, iz Francije in Italije, štiri iz Biotehniškega izobraževalnega centra Ljubljana (BIC Ljubljana), trije iz Razvojno izobraževalnega centra Novo mesto (RIC Novo mesto) in devet iz ACS. Program je temeljil na dveh glavnih vsebinskih temah: usposabljanju in spopolnjevanju *izobraževalcev odraslih* ter *svetovalnih sodelavcev v svetovalnih središčih za izobraževanje odraslih* (središčih ISIO).

Program petdnevne delavnice, ki je potekala od 1. do 5. decembra, je bil zelo bogat:

- Udeleženci so se prvi dan seznanili s projektom SHAPE in organizacijami v projektu, podrobneje pa so spoznali tudi slovenski izobraževalni sistem in zakonodajo.
- Drugi dan je bil namenjen predstavitvi vloge ACS pri andragoškem usposabljanju in spopolnjevanju izobraževalcev odraslih. Sledile so delavnice in razprava na temo sistema izobraževanja in usposabljanja izobraževalcev odraslih v partnerskih državah.
- Tretji dan smo obiskali dve različni organizaciji s področja izobraževanja odraslih: [BIC Ljubljana](#), kjer so se seznanili z vlogo Medpodjetniškega izobraževalnega centra ter si ogledali prostore šole, drugi del dneva pa je bil namenjen predstavitvi finskega sistema usposabljanja izobraževalcev odraslih in [kompetenčno zasnovanem modelu](#) za učitelja ter vodjo in organizatorja izobraževanja odraslih v Sloveniji.
- Četrty dan smo udeleženci preživeli na [RIC-u Novo mesto](#), kjer smo si ogledali prostore programa PUM in središče ISIO. Spoznali smo tudi slovenski sistem svetovanja na področju izobraževanja odraslih ter nacionalno mrežo središč ISIO. Sledila je predstavitev sistema usposabljanja svetovalcev v središčih ISIO ter [kompetenčno zasnovanega modela za svetovalce v svetovalnih središčih ISIO](#). Ob koncu dnevnega programa je sledila razprava, primerjava in izmenjava dobrih praks za razvoj usposabljanja svetovalcev v izobraževanju odraslih v partnerskih državah.
- Zadnji dan smo delali v manjših skupinah, kjer smo razpravljali ter primerjali informacije in znanje, pridobljene med delavnico. Končne ugotovitve smo strnili in se dogovorili o načrtovanju nadaljnjih nalog v okviru projekta. Ta dan je bil namenjen tudi evalvaciji delavnice.

Udeleženci so zapisali, da so bila njihova pričakovanja dosežena: pridobili so nove ideje, ki jih lahko uporabijo v svojih organizacijah, znanja o različnih načinih organiziranosti usposabljanja in spopolnjevanja izobraževalcev odraslih ter pregled o kompetenčno zasnovanih modelih za učitelja, vodjo/organizatorja izobraževanja odraslih in svetovalca ISIO. Všeč jim je bilo delo v (manjših) skupinah, vendar so izrazili željo, da bi bilo tega še več. Pohvalili so dobro organizacijo delavnice in gostoljubnost slovenskih organizatorjev.

Naslednja delavnica z naslovom *Strokovna usposobljenost v visokošolskem izobraževanju, implementacija v izobraževanju odraslih (Qualification labels for professional in higher education, implications to adult education sector)*, bo potekala v začetku februarja letos na Danskem, pod okriljem Centra za razvoj kompetenc Tietgen iz Odensa.

Več o projektu SHAPE lahko preberete v [novembrski številki e-Novičk](#).

Neda Đorđević (neda.dordevic@acs.si), ACS

Teden vseživljenjskega učenja po evropsko

Evropska platforma za vseživljenjsko učenje (European Civil Society Platform on Lifelong Learning – [EUCIS-LLL](#)) je od 2. do 11. decembra 2014 v Evropskem parlamentu v Bruslju uspešno izpeljala četrti Teden vseživljenjskega učenja. Njegov slogan *Skupaj gradimo prihodnost učenja* je obenem naslov [manifesta](#), ki zagovarja tri stebre: zagotavljanje dostopnosti in kakovostnega izobraževanja za vse, vlaganje v socialne razsežnosti vseživljenjskega učenja ter približevanje Evropske unije njenim državljanom.

Prireditve so sestavljali tri ključni dogodki: omizje na temo učinkovitega in pravičnega financiranja izobraževanja, seminar o vključujočem izobraževanju ter politična razprava o priznavanju neformalnega in priložnostnega učenja. Podrobnosti o teh dogodkih najdete [tukaj](#).

Predstavniki civilne družbe, evropskih ustanov ter raziskovalci so si izmenjali stališča in primere dobrih praks, opredelili so skupne izzive in razpravljali o mogočih odzivih nanje. Udeleženci so pokazali zanimanje za koncept vseživljenjskosti učenja, organizatorji pa so dogodek izkoristili kot priložnost za opozorilo, da je na vseh ravneh sprejemanja odločitev potreben holistični pristop. Slednje je še kako pomembno v obdobju, ko je evropsko sodelovanje na področju izobraževanja in usposabljanja v postopku revizije (stališča EUCIS-LLL so dostopna [tukaj](#)).

Vir: spletna stran [EUCIS-LLL](#)

Priredila: mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Prenova Priporočila za učenje in izobraževanje odraslih

Na 37. Generalni konferenci Unesco, novembra 2013, je bil sprejet sklep o prenovi *Priporočila za učenje in izobraževanje odraslih* ([Recommendation on Adult Learning and Education](#)), ki je nastalo leta 1976 na pobudo Tretje mednarodne konference o izobraževanju odraslih – CONFINTEA III (Tokio, 1972). Namen revizije je prilagoditev sodobnim izobraževalnim, kulturnim, političnim in gospodarskim izzivom, obenem pa naj bi ta proces dal nov zagon krepitvi izobraževanja odraslih na globalni, regionalni, nacionalni in lokalni ravni.

Vsebina Priporočila je doživela svojo potrditev na znameniti peti konferenci – CONFINTEA V (Hamburg, 1997), v zadnjem času pa tudi na CONFINTEA VI (Belém, 2009), kjer je bil sprejet [Belémski akcijski načrt](#) ([Belém Framework for Action](#)). V slednjem je izrecno omenjena potreba po prenovi Priporočila. Za to je bil pod vodstvom Unescovega Inštituta za vseživljenjsko učenje najprej izpeljan sestanek petih strokovnjakov iz Unescovih regij (2012), ki so pripravili prva izhodišča. Lani je delo nadaljevala skupina strokovnjakov (maj 2014), zatem (od 16. do 29. junija) pa je bila izpeljana še spletna konzultacija, v kateri so sodelovali 503 deležniki. Prvi osnutek revidiranega besedila ([Preliminary Report accompanied by a first draft of the Recommendation concerning Adult Learning and Education](#)), temelječ na paradigmatičnem premiku od pristopa, ki temelji na ponudbi, k pristopu, ki temelji na povpraševanju po izobraževanju odraslih, je Unesco

poslal v pregled državam članicam. Slovenski Urad za Unesco je k sodelovanju povabil ACS kot osrednjo razvojno-raziskovalno ustanovo v izobraževanju odraslih. Naše pripombe, ki temeljijo na dolgoletnih strokovnih izkušnjah, smo oddali v začetku januarja. Unesco bo do aprila 2015 pripravil enega ali več revidiranih osnutkov, ti pa bodo predmet razprave na 38. zasedanju Generalne konference konec leta 2015.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Mednarodni svet za izobraževanje odraslih vabi na svetovno skupščino

Generalna sekretarka Mednarodnega sveta za izobraževanje odraslih (International Council for Adult Education – [ICAE](#)), dr. Katarina Popović, je ob zaključku leta 2014 pozvala člane, da razmislijo o udeležbi na IX. Svetovni skupščini ICAE, ki bo od 11. do 14. junija 2015 v Montrealu, ter drugih oblikah podpore temu dogodku, npr. o sodelovanju z neko dejavnostjo ali sofinanciranju udeležbe drugih, ki si teh stroškov ne morejo privoščiti.

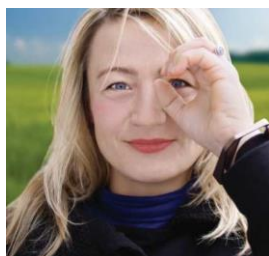
Člani ICAE se sestajajo na štiri leta z namenom, da razpravljajo o dosežkih in izzivih v izobraževanju odraslih, izmenjajo primere dobre prakse ter opredelijo strateške prioritete na lokalni, regionalni ter globalni ravni za naslednje štiriletno obdobje. Tokratna skupščina bo v kritičnem letu, ko se (razmeroma neuspešno) iztekata dve pomembni strategiji: *Milenijski razvojni cilji* ter Dakarski cilji *Izobraževanje za vse*. Septembra 2015 bodo Združeni narodi sprejeli nove razvojne cilje za obdobje 2015–2030 (*Post-2015 Development Agenda*), v njih pa bo predvidoma vključena obveza zagotavljanja kakovostnega in vključujočega izobraževanja in vseživljenjskega učenja.

Popovićeva napoveduje, da bodo udeleženci Svetovne skupščine s skupnimi močmi opredelili načine, kako se lahko civilna družba na lokalni, regionalni in globalni ravni mobilizira in zagotovi, da bo izobraževanje odraslih prispevalo k soustvarjanju sveta, kakršnega si želimo.

Vir: glasilo ICAE [Voices Rising števil. 477](#), december 2014

Priredila: mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Forum o prihodnosti izobraževanja odraslih 2015

Od leta 2009 naprej poročamo o vsakoletnem mednarodnem srečanju strokovnjakov v IO, ki se srečujejo pod okriljem Avstrijske zveze ljudskih univerz (Verband Österreichischer Volkshochschulen – [VÖV](#)) in Evropske mreže za Future Forum, katere član je tudi ACS. Dokumentiranju teh posvetov, namenjenih iskanju izzivov za prihodnost izobraževanja odraslih, je posvečena tudi posebna [spletna podstran](#).

Pred kratkim smo prejeli napoved sedmega Forumu o prihodnosti izobraževanja odraslih. Ta bo med 1. in 3. julijem 2015 v Salzburgu pod naslovom *Med razsvetljenstvom in ekonomizacijo: Izobraževanje odraslih med nasprotujočimi si prioritetami njegovega poslanstva in trga*. Razprave se bodo vrtele okrog vprašanja, kako se vidijo izobraževalne organizacije (še zlasti ljudske univerze) in njihovi

sodelavci, ko po eni strani izhajajo iz svojih strokovnih prepričanj in sledijo svojemu poslanstvu, po drugi pa se morajo odzivati na sodobno družbenoekonomsko situacijo.

Do dogodka je še daleč, kljub temu pa že zdaj vabimo, da si njegovo napoved ogledate podrobneje in ugotovite, ali bi razmislek o poslanstvu izobraževanja odraslih v trenutnih razmerah, o razliki med neprofitnimi in tržnimi izvajalci in programi izobraževanja odraslih ter o pravi meri vztrajanja na tradiciji in prilagajanja pričakovanjem učečih se, financerjev, politike in zaposlovalcev, koristil tudi vam.

Informacije o sedmem Forumu o prihodnosti izobraževanja odraslih so na voljo [tukaj](#).

Vir: [spletna stran VÖV](#)

Priredila: mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

VABIMO

Vabilo na petkovo srečanje v januarju

Program Kulturni mediator je zasnovan v duhu vseživljenjskega učenja, saj ta poteka v neformalnem okolju in je namenjen starejšim odraslim, ki s svojim delom v muzeju izpolnjujejo svoje potrebe po izobraževanju in so hkrati koristni za skupnost. Za njegov nastanek sta odgovorni tako Univerza za tretje življenjsko obdobje kot tudi Narodni muzej Slovenije, realiziran pa je bil med letoma 2007 in 2008, ko so se vključili še zadnji štirje muzeji od osmih.

Na prvem letošnjem petkovem srečanju nam bo *Urša Kramberger* skupaj z *asist. dr. Rajko Bračun Sova* predstavila študijo primera programa *Mediator v kulturi v Slovenskem etnografskem muzeju*, ki jo je raziskovala v diplomskem delu pod mentorstvom *doc. dr. Nives Ličen* in somentorstvom *asist. dr. Rajke Bračun Sova*. V raziskavi, ki je zajela kulturne mediatorje, mentorje in druge zaposlene v muzeju, so jo zanimale predvsem razlike med pričakovanji in doživetji poteka izobraževanja in nato dela prostovoljcev v muzeju. Ugotavljala je tudi, kako sogovorniki vidijo prihodnost tega programa oziroma kako sprejemajo idejo prostovoljstva v muzeju. Podobno kot drugi inovativni projekti se tudi ta srečuje s težavami, saj skuša spreminjati ukoreninjene poglede na treh področjih. Spreminjati skuša pogled na prostovoljno delo kot neprofesionalno delo, za katerega ni potrebno izobraževanje, stereotipne poglede na starost in staranje ter mnenje, da je da je kulturno dediščino mogoče interpretirati le znanstveno. Interpretacija kulturne dediščine je v tem programu ne samo omogočena starejšemu odraslemu, temveč je slednji pri opravljanju prostovoljnega dela pravzaprav spodbujen, da izhaja tudi iz lastnih izkušenj. Program je s svojo inovativnostjo naredil velik korak k spremembam, ki naj bi vključevale starejše v različne vloge v družbi, a študija primera nakazuje, da kljub navdušenosti zaposlenih nad projektom in sprejemanju kulturnih mediatorjev pravzaprav obstajajo nekateri pomisleki o prostovoljnem delu v muzeju zaradi vključevanja »laikov« v strokovno delo.

Srečanje, ki bo v petek, 23. januarja 2015, ob 9. uri v sejni sobi ACS, bo trajalo do 10.30.

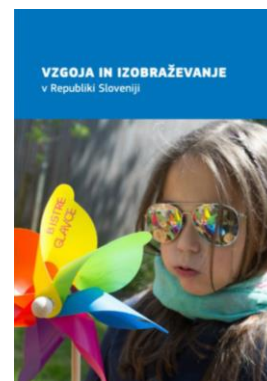
Vaše prijave zbira Neda Đorđević (E: neda.dordevic@acs.si), do srede, 21. januarja 2015.

Mag. Zdenka Birman Forjanič (zdenka.birman.forjanic@acs.si), ACS

Vzgoja in izobraževanje v Republiki Sloveniji

Publikacijo z naslovom [Vzgoja in izobraževanje v Republiki Sloveniji](#) je pripravila nacionalna enota omrežja za izmenjavo informacij o izobraževalnem sistemu – Eurydice Slovenija, izdalo pa Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

Brošura na 75 straneh ponuja vsebine o sistemu vzgoje in izobraževanja v Sloveniji, ki so urejene v štirinajstih poglavjih: Republika Slovenija, Organizacija in upravljanje izobraževanja v Sloveniji, Predšolska vzgoja, Osnovnošolsko izobraževanje, Srednješolsko izobraževanje, Splošna matura in poklicna matura, Posrednješolsko – neterciarno izobraževanje, Terciarno izobraževanje, Osnovno glasbeno in plesno izobraževanje, Izobraževanje otrok s posebnimi potrebami, Izobraževanje odraslih, Strokovni delavci v vzgoji in izobraževanju, Zagotavljanje kakovosti v vzgoji in izobraževanju ter Eurydice Slovenija.

Izobraževanju odraslih so namenjene štiri strani (str. 53–56): po predstavitvenem uvodu so nanizani cilji izobraževanja odraslih, predstavljeni so programi za pridobitev formalne izobrazbe in posebni programi izobraževanja, objavljen je zapis o Pregledu ponudbe izobraževanja odraslih v Sloveniji in povzet postopek potrjevanja neformalno pridobljenega znanja.

Vir: [spletna stran Eurydice Slovenija](#)

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

EAEA je objavila poročilo o izobraževanju odraslih

Združenje [EAEA](#) je leta 2014 med svojimi članicami izvedlo [spletno anketo](#) za pripravo poročila *Izobraževanje odraslih v Evropi 2014 – pogled civilne družbe* ([Adult Education in Europe 2014 – A Civil Society View](#)). Anketna vprašanja so se nanašala na stanje, pomembne dogodke, izzive in razvojne dosežke izobraževanja odraslih v posamezni državi. Pridobljeni odgovori naj bi članicam EAEA omogočili boljše medsebojno spoznavanje, povezovanje, učenje ter pridobivanje informacij, ki bi jim prišle prav pri zagovorništvu na vseh ravneh. Še posebej naj bi prispevali k spremljanju izvajanja Priporočil Sveta v zvezi z nacionalnimi programi reform (country specific recommendations – CSR), ki so ključni instrument politične koordinacije EK, znane pod imenom [Evropski semester](#). EAEA namreč meni, da je poznavanje tega procesa in vsakokratnih Priporočil za posamezno državo pomembno tudi za skupnost izobraževanja (odraslih), saj je slednje prepoznano kot pomemben dejavnik pri uresničevanju [ciljev strategije Evropa 2020](#). V ta namen so pripravili [informacijo](#) o poteku Evropskega semestra ter priložnostih za civilno družbo, da nanj vplivajo.

Celotno poročilo je na voljo v [pdf formatu](#), s [spletne strani](#) pa je mogoč tudi neposredni dostop do poročil posameznih držav, na primer do poročila za [Slovenijo](#).

Opisano dejavnost bo EAEA leta 2015 ponovila, saj želijo na daljši rok omogočiti spremljanje napredka v izobraževanju odraslih v posameznih državah in Evropi kot celoti. O anketi za leto 2015 in možnosti vašega sodelovanja vas bomo pravočasno obvestili.

Vir: [spletna stran EAEA](#)

Priredila: mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Terciarno izobraževanje v Sloveniji – vključenost, učinkovitost, kakovost, financiranje in zaposljivost

V zbirki Delovni zvezek UMAR je izšel četrti zvezek letnika XXIII. Avtorica publikacije z naslovom [Terciarno izobraževanje v Sloveniji – vključenost, učinkovitost, kakovost, financiranje in zaposljivost](#) je mag. Tanja Čelebič.

Vključenost mladih v terciarno izobraževanje je visoka, problem pa je nizka učinkovitost študija. Število diplomantov se je v obdobju 2008–2013 povečalo, zaostrel pa se je problem brezposelnosti posameznikov s terciarno izobrazbo. Izziv je povečanje izdatkov za terciarno izobraževanje, kar bi omogočilo večjo kakovost izobraževanja in prispevalo k zaposljivosti diplomantov. K povečanju zaposljivosti lahko prispevajo tudi visokošolski zavodi z različnimi dejavnostmi, ki bi jih veljalo krepiti (karierno svetovanje, študijska praksa, spremljanje kariernega položaja diplomantov in zadovoljstva delodajalcev z veščinami diplomantov, sodelovanje z delodajalci, povečanje kakovosti študija ter krepitev podjetniških in generičnih veščin). Izziva sta tudi vzpostavitev sistema za spremljanje položaja diplomantov na trgu dela ter zmanjšanje izseljevanja v tujino.

Vir: spletna stran UMAR, [4. december 2014](#)

Povzela: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Statøpis, nova publikacija statističnega urada

Nova publikacija SURS-a – [Statøpis](#) – nadomešča dozdejšnji Statistični letopis Slovenije in Slovenijo v številkah. Naslov je sestavljen iz besed statističen in opis, torej gre za statistični opis izbranih pojavov, dogodkov. Statøpis želi predstaviti – jedrnato, jasno in zanimivo – delček podatkov SURS-a, ki se po njihovem mnenju prepletajo z vsakdanjim življenjem vsakega posameznika. V njem so podatki, za katere menijo, da so zanimivi, aktualni in pomembni. Predstavili so jih na sodoben način – z infografikami in drugimi grafičnimi prikazi – ter dopolnili s kratkimi besedilnimi poudarki.

Vsebina je razdeljena na 21 enakovrednih poglavij. Ta se ujemajo z vsebinskimi področji statistike na novi spletni strani SURS-a, ki bo zaživela v začetku leta 2015. Nova spletna stran bo omogočala dostop tudi do vseh tistih vsebin, ki so jih do zdaj objavljali v Statističnem letopisu.

Statopis, ki ga bodo vsako leto vsebinsko in oblikovno posodobili, je brezplačno na voljo vsem. Izdelali so slovensko in angleško različico. Na [spletni strani](#) ga najdete v pdf in e-pub formatu, lahko pa naročite tudi svoj tiskani izvod.

Vir: spletna stran SURS, [17. december 2014](#)

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

IZ DRUGIH VIROV

Kazalniki o izobraževanju

Na spletni strani OECD redno objavljajo sporočila z naslovom [Education Indicators in Focus](#), ki na štirih straneh opisujejo mednarodni kontekst najbolj perečih vprašanj v izobraževalni politiki in praksi. Novembra so v 26. številki predstavili vključevanje odraslih v programe vseživljenjskega izobraževanja in učenja ([Learning begets learning: adult participation in lifelong education](#)):

- Na Danskem, Finskem, Nizozemskem in Švedskem je več kot 60 % odraslih vključenih v programe izobraževanja in učenja za odrasle; v Italiji, Rusiji in na Slovaškem le tretjina ali manj.
- Višje kot so odrasli izobraženi, bolj verjetno bodo nadaljevali izobraževanje in učenje za odrasle: okrog 70 % odraslih s terciarno izobrazbo v primerjavi s 27 % odraslih, ki niso zaključili srednje šole, se je udeležilo izobraževanja in učenja za odrasle.
- Zaposleni odrasli se bolj verjetno vključujejo v programe izobraževanja in učenja: v polovici držav je razlika v stopnji vključenosti med zaposlenimi in nezaposlenimi več kot 15 odstotnih točk.
- Motivacija je pomemben dejavnik vključevanja v programe izobraževanja in učenja za odrasle: v državah, v katerih je znaten delež odraslih izrazil željo po dodatnem izobraževanju, so najvišje tudi stopnje vključenosti.

Vir: spletišče OECDiLibrary, [1. november 2014](#)

Povzela: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Izšla je 45. številka glasila Cedefop Newsletter

Vabimo vas, da preberete letošnjo dvojno številko glasila Cedefop Newsletter ([Cedefop Newsletter no. 45 - November/December 2014](#)).

V njej povzemajo dogajanje zadnjih dveh mesecev. Med novicami naj omenimo le nekaj drobcev. Poročajo o novembrski konferenci Evropskega centra za razvoj poklicnega izobraževanja in usposabljanja (European Centre for the Development of Vocational Training – Cedefop), na kateri so razpravljali, kako lahko skupna orodja pripomorejo k doseganju glavnih ciljev poklicnega izobraževanja in usposabljanja;

vabijo na novo [spletno stran Cedefopa](#), ki ne ponuja le svežega videza, ampak dodatne funkcije in povsem novo tehnološko platformo.

Med novimi publikacijami, ki so jih izdali v zadnjem času, so na voljo povezave do publikacij o poklicnem izobraževanju in usposabljanju v nekaterih evropskih državah: v Avstriji, Belgiji, Bolgariji, na Danskem, v Franciji, na Irskem, v Litvi, na Madžarskem, v Nemčiji, na Portugalskem, v Španiji in na Švedskem.

Vse drugo pa prebrskajte sami.

Vir: spletno sporočilo, 16. december 2014

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Izšla je sedma številka glasila InfoNet Newsletter v letu 2014

Izkušnje izobraževalcev odraslih v enem delu Evrope so lahko navdih za izobraževalce odraslih v drugih državah in jim lahko pomagajo izboljšati kakovost njihove ponudbe. Ena od osrednjih nalog InfoNeta je olajšati ta proces meddržavne izmenjave. Med temami [sedme številke](#) glasila *InfoNet Newsletter* so skupnostno učenje, spodbujanje odraslih z nizkimi bralnimi spretnostmi in medgeneracijsko usposabljanje.

V ospredju so trije članki:

- *Erdem Vardar: Skupnostno učenje v Turčiji* ([Community Learning in Turkey](#)),
- *Ricarda Motschilnig: Zdaj je uradno: Vlaganje v izobraževanje odraslih se splača!* ([Now it is official: Investment in Adult Learning pays off!](#)),
- *Paula Ariott, Daiana Huber: Prave kompetence za izboljšanje izobraževanja v zaporu* ([The right competencies to improve prison education](#)).

Vabljeni tudi na [FB stran InfoNeta!](#)

Vir: [spletna stran InfoNeta](#)

Priredila: Mateja Pečar (mateja.pecar@acs.si), ACS

Izšla je deveta številka glasila CONFINTEA VI v letu 2014

Deveta številka glasila CONFINTEA IV ([CONFINTEA VI Follow-up News Bulletin, no.9](#)) prinaša opis dejavnosti, ki so tekle v okviru uresničevanja [Belemskega akcijskega načrta](#) ([Belém framework for action](#)) od oktobra do decembra 2014 v sodelujočih državah in med njimi.

Kot smo že poročali, je Unesco začel revizijo *Priporočila 1976 o razvoju izobraževanja odraslih* ([Recommendation on the development of adult education](#)) ki ga določa *Belemski akcijski načrt*. Dopolnjeni osnutek Priporočila je ponovno v obravnavi. Države članice so vabljene, da pripombe in predloge oddajo do

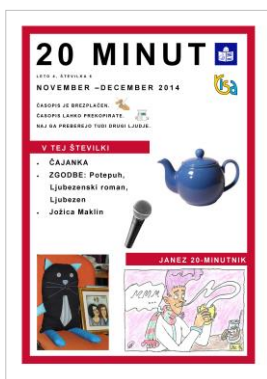
10. januarja 2015. V nadaljevanju so predstavljene aktivnosti za pripravo tretjega Globalnega poročila o učenju in izobraževanju odraslih (Global Report on Adult Learning and Education – GRALE III). Seznanite se lahko z aktivnostmi v okviru programa štipendij UIL CONFINTEA in nekaterimi drugimi dogajanji v državah članicah.

Vir: spletno sporočilo, 18. december 2014

Priredila: Mateja Pečar (mateja.pecar@acs.si), ACS

Izšla je zadnja dvojna številka glasila 20 minut v letu 2014

Sredi decembra je [Zavod Risa, Center za splošno, funkcionalno in kulturno opismenjevanje](#), izdal [šesto dvojno številko](#) elektronskega časopisa 20 MINUT. Napisan je tako, da ga je lažje prebrati in razumeti. Namenjen je ljudem, ki zaradi različnih težav težko berejo. To so odrasli ljudje s težavami pri branju zaradi različnih ovir (disleksija, sindrom pomanjkljive pozornosti, omejitve vida in sluha), osebe po poškodbi glave, osebe z motnjo v duševnem razvoju in starejše osebe z demenco. Časopis je primeren tudi za neizkušene bralce, ljudi z nezadostno izobrazbo ter ljudi, ki jim slovenščina ni materni jezik.

Vabimo vas, da prelistate najnovejšo dvojno številko in jo posredujete tistim, ki jim bo v pomoč. Več informacij lahko dobite pri Saši Fužir (T: 041 252 167, W: <http://www.risa.si>).

Vir: spletno sporočilo Zavoda Risa, 19. december 2014

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

KOTIČEK JE VAŠ

SUTŽO, CINAGE in AGRFT z roko v roki

Kaj je CINAGE, boste verjetno vprašali. To je evropski projekt o dejavnem staranju v evropskem filmu (European Cinema for Active Ageing), deležen finančne podpore EK, z zgolj petimi partnerskimi ustanovami, ki sodelujejo med seboj, da bi spoznale proizvodnjo kratkega filma. Sicer pa smo ga v našem glasilu že predstavili, zato vas vabimo, da preberete članek o tem projektu v e-Novičkah [maj-junij 2014](#).

Na Univerzi za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani smo decembra izvedli prve štiri module tečaja CINAGE. Namenjen je izobraževalcem odraslih in starejšim odraslim študentom univerze za tretje življenjsko obdobje (UTŽO). V tečaju uporabljamo učbenik in priročnik za dejavno staranje in film ter raziskavo o dejavnem staranju. Vse je plod skupnega dela partnerjev.

V bližnjem parku (na fotografiji) so si pari udeležencev tečaja CINAGE naprej zaupali njihove zgodbe dejavnega staranja, v katerih so prišle do izraza različne kompetence, ki jih za sodobno starost potrebujemo. Obvladati moramo čustva (ta so v starosti močnejša!), odnose (znova jih je treba ustvariti predvsem z vrstniki), medgeneracijska razmerja (negovati je treba generativnost oziroma zmožnost darovanja, vodenja mlajših, dajanja). Imeti moramo znanje in spretnosti za dejavno državljanstvo (obvladovanje javnih reči), razumeti in krečiti zdravje, biti finančno in ekonomsko pridobitni (delati za plačilo) itd.

Udeleženci so si doslej ogledali nekaj izbranih filmov, v katerih so prepoznavali podobe sodobne starosti, pa tudi stereotipe. Tečaj traja 100 ur: 70 ur je teorije, 30 ur pa je posvečenih pisanju scenarija. Zanj je potrebna literarna pripoved, ki jo 'prevedemo' v jezik scenarija. »Tehnična navodila niso potrebna,« so se strinjali udeleženci, »kajti dober snemalec ve, kdaj uporabiti 'gros plan' ali 'tesni plan'. Slednjega takrat, ko se v besedilu pojavi vejica in odvisen stavek. Čustva je mogoče izražati tudi v prostoru. Ogenj pričara toplino, mraz žalost, zlovoljnost ...« Udeleženci se učijo tudi vsega drugega o nastajanju filma: ravnanja s kamero, dela v filmski ekipi, montaže. Proizvedli bodo tri triminutne filme, ki bodo predstavljeni na festivalu v Leedsu.

Več lahko preberete na projektni FB strani: <https://www.facebook.com/cinageproject>.

Dušana Findeisen (dusana.findeisen@guest.arnes.si), SUTŽO

Teden CMU 2014 v RIC-u: Novo mesto za vse generacije

Center medgeneracijskega učenja (CMU) je RIC-ev projekt, ki je leta 2013 pilotno potekal pod okriljem Zveze ljudskih univerz Slovenije (ZLUS) in v sodelovanju s projektom Generacije v gibanju (GEM). Teden dejavnosti od 17. do 24. novembra 2014, ki so uresničevale idejo medgeneracijskega prenašanja znanj in izkušenj med mladimi in starejšimi, je bil tokrat še uspešnejši. Vsebine so bile uporabne in koristne, od plesa, ustvarjanja iz gline, volne in blaga, peke peciva (na fotografiji), računalniškega in jezikovnega izpopolnjevanja do spoznavanja evropskih dežel in usposabljanja prostovoljcev.

Iz babičine kuhinje: Šolarke so spekle slastno pogačo s skuto, ki bolj spominja na cvet kot na kruh.

S partnersko mrežo in sredstvi ustanovitelja smo udeležencem omogočili brezplačno medgeneracijsko učenje na 12 različnih dogodkih. Udeležilo se jih je 273 učečih iz različnih generacij in ciljnih skupin. Izpeljanih 45 ur je prispevalo 35 izvajalcev, od predavateljev, članov društev do prostovoljcev študentov in drugih

sodelujočih, ki so ponudili pestre vsebine, kakovostno izvedli predavanja in praktične delavnice ter ustvarili okolščine za učenje, pogovor in medsebojno pomoč.

Povratne vtise smo zbrali od udeležencev, ki so ocenjevali vsebino, izvajalce in organizacijo dogodkov. Partnerji in izvajalci pa so izrazili svoje mnenje o poslovnem sodelovanju z RIC-em, poteku in podpori v projektu CMU 2014. Več lahko preberete na: <http://www.ric-nm.si/si/dejavnosti/cmu-ric-nm/>.

Pozitiven odziv udeležencev in izvajalcev potrjuje pravilnost usmeritve, da postane CMU v RIC-u Novo mesto osrednje stičišče vseh generacij in različnih, predvsem ranljivih ciljnih skupin našega lokalnega okolja. Zato sta podpora in pokroviteljstvo naše ustanoviteljice, Mestne občine Novo mesto, za nas zelo pomembna.

Zvonka Potočar (zvonka.potocar@ric-nm.si), RIC Novo mesto

Študijski krožek Oblačila 19. stoletja

V Gorenjskem muzeju Kranj (GMK) je bila 4. decembra 2014 odprta razstava *Ko je obleka naredila človeka* s podnaslovom *Sto in več let stara oblačila iz Gorenjskega muzeja*. K raziskovanju oblačil iz muzejske zbirke je pomembno prispeval ŠK *Oblačila 19. stoletja*. V njem so delovali raziskovalci, publicisti, oblikovalci, garderoberji, krojači in šivilje – strastni ljubitelji oblačilne dediščine. Današnji poustvarjalci oblačilne dediščine aktualne dileme o rabi primernih materialov, krojev in tehnik šivanja namreč rešujejo z raziskovanjem starih oblačil.

Razstava predstavlja tudi njihov pogled na stara oblačila:

- »Že od nekdaj me je navduševal pogled na razkošna oblačila iz 18. in 19. stoletja.« (Olga Bevk, samostojna obrtnica šiviljske stroke z več kot tridesetletnimi izkušnjami, izdelovalka različnih kostumov iz časa Franceta Prešerna, Žige Zoisa idr.)

- *»Naključje, da sem »kiksnil« vrata, me je pripeljalo v strast raziskovanja starih oblačil, v iskanja, kaj bom še našel v tem zakladu!«* (Brane Demec, zbiralec starih oblačil, garderober in častni član Akademске folklorne skupine (AFS) France Marolt)
- *»Navdušuje me odkrivanje preteklega načina življenja in razmišljanja, ki ga spoznavam pri raziskovanju starih oblačil. To mi daje povsem drugačen pogled na življenje in ustvarjanje danes.«* (Tadeja Pance, oblikovalka folklornih kostumov, publicistka)
- *»V ŠK-ju se člani skupaj in drug od drugega na sproščen način zelo veliko naučimo, tokrat smo združili ljubezen do starih oblačil in občudovanje znanja, natančnosti ter spretnosti šivilj in krojačev.«* (Helena Rant, dokumentalistka in fotografinja v GMK)
- *»Ko sem šivala serije sodobnih oblačil, je bilo v meni hrepenenje po izdelovanju oblačil po starih krojih. Veliko mi pomeni, da se mi je uresničilo.«* (Mojca Gubanc, šivilja folklornih kostumov)

Še več izjav lahko preberete v [daljši različici članka](#).

Mag. Tatjana Dolžan Eržen (tatjana.erzen@gorenjski-muzej.si), mentorica ŠK Oblačila 19. stoletja

Center za politično izobraževanje dežele Baden Württemberg

»Doživite politiko, poslušajte zanimiva predavanja, udeležite se zanimivih ekskurzij, diskusij, vse na neobičajnem mestu. Za politiko se sploh ne zanimate? Pridite k nam! Pridružite se razpravam, prispevajte svoje misli! Za vas to ne bo izgubljen čas, marveč čas, ki ga boste vložili v nekaj vrednega.«

Tako zveni povabilo v Hišo na Albi (nemško: Haus auf der Alb), stvaritev Bauhauasa, umetnostne šole, ki je povezovala rokodelstvo z umetnostjo in arhitekturo (1919–1933), njeno učenje pa je za dolgo spremenilo naš pogled na umetnost, arhitekturo, oblikovanje itd.

V Hiši na Albi zdaj domuje Center za politično izobraževanje dežele Baden Württemberg, nadstrankarska deželna ustanova za vse državljane te pokrajine in tujce, predvsem učno osebje šol in univerz ter njihovih študentov. Poslanstvo te ustanove počiva na načelih, kot so: prepovedana je indoktrinacija učencev in zaviranje njihovega lastnega mnenja. To, kar je v politiki kontroverzno, se mora tudi v poučevanju pokazati kot kontroverzno. Učenci morajo analizirati politično situacijo in svoj položaj v njej.

V tem centru se odvije 200 in več seminarjev letno.

Dušana Findeisen (dusana.findeisen@guest.arnes.si), SUTŽO

Hiša na Albi je gostila predstavnike evropske mreže DANET

O ustanovitvi Podonavske mreže za Evropo, Mreže za učenje v poznejših letih življenja, družbeno participacijo in medgeneracijski dialog (Danube-Networkers for Europe, Network for Learning in Later Life, Social Participation and Intergenerational Dialogue – DANET), smo v e-Novičkah že poročali ([maj–junij 2014](#)). Tokrat bi vas radi obvestili o seminarju predstavnikov te mreže, ki je bil od 8. do 12. decembra lani v Centru za politično izobraževanje dežele Baden Württemberg.

Na izobraževalnem srečanju, ki se ga je udeležilo 50 ljudi, sta sodelovali tudi predstavnici Slovenske Univerze za tretje življenjsko obdobje (SUTŽO), Dušana Findeisen in Tamara Jare. Prva je predavala o generacijah, druga pa je v delovnih skupinah s prihodnjimi podonavskimi partnerji oblikovala predloge novih evropskih projektov znotraj okvirnih programov Erasmus+, Evropa za državljanke.

Udeleženci so z mentorji prišli do presenetljivega spoznanja, da so iz evropskih okvirnih programov domala izgubili koncepti, kot so vseživljenjsko učenje, družbena participacija, skupnost, starajoča se družba, starejši, medgeneracijsko sodelovanje, koncepti, ki so bili še nedavno »veliki šlager« evropskih politik. Namesto teh je poudarek na potrebah posameznikov, zaposlenih, delovnih organizacij in institucij. V središču pozornosti so »usmerjeno« poklicno izobraževanje (vsak sedmi prebivalec Nemčije zdaj opravlja delo pod ravni svojo formalne izobrazbe), funkcionalna pismenost (bralna in digitalna pismenost, kot pravijo v mednarodni raziskavi o bralni, matematični in naravoslovni pismenosti – PISA), zelena delovna mesta, nekatere obrobne družbene skupine, zmanjšanje revščine itd. Udeleženci so se učili snovati projekt, določati cilje, dejavnosti in »intelektualne proizvode« projektov in te povezati z ekspertnim znanjem partnerskih organizacij, evropskimi dokumenti in prednostmi, kot so določene v okvirnih evropskih programih do leta 2020.

Na srečanju sva predstavnici SUTŽO navezali številne stike z obstoječimi in potencialnimi partnerskimi ustanovami evropske mreže DANET.

Dušana Findeisen (dusana.findeisen@guest.arnes.si), SUTŽO

Decembrski seminar o uporabi principov ECVET v vseživljenjskem učenju

Evropski kreditni sistem za poklicno izobraževanje in usposabljanje (ECVET) je temeljno orodje strateškega okvirja za evropsko sodelovanje na področju poklicnega izobraževanja, ki učečim se mladim in odraslim omogoča dostop do prenosljivih kvalifikacij in učnih rezultatov ter tako prispeva, da mednarodna mobilnost in vseživljenjsko učenje postaneta realnost. V Sloveniji je bila leta 2012, v podporo implementaciji ECVET-a, oblikovana [nacionalna skupina ECVET ekspertov](#), ki si skupaj z drugimi deležniki s področja poklicnega izobraževanja v slovenskem prostoru prizadeva za uporabo temeljnih principov ECVET-a.

11. decembra 2014 je na Bledu potekal seminar z naslovom [Uporaba ECVET principov v vseživljenjskem učenju \(2. del\)](#), ki je predstavljal nadaljevanje junijskega istoimenskega seminarja, na katerem so sodelovali ključni slovenski deležniki pri implementaciji ECVET-a v praksi. Decembrski seminar je bil osredotočen na

uporabo principov ECVET v vseživljenjskem učenju, s poudarkom na temah preverjanje, potrjevanje in dokumentiranje neformalnega in priložnostnega učenja tako mladih kot odraslih.

Mag. Tanja Vilič Klenovšek (tanja.vilic.klenovsek@acs.si), ACS

Srebrno jabolko kakovosti v Mestni knjižnici Ljubljana

Leto 2014 je [Mestni knjižnici Ljubljana](#) (MKL) prineslo bogato bero različnih nagrad. Na področju izobraževanja odraslih smo se posebej razveselili srebrnega priznanja [Jabolko kakovosti](#), ki ga podelja [CMEPIUS](#).

Prislužila nam ga je [Špela Šubic Zalezina](#), strokovna sodelavka v [Središču za samostojno učenje MKL](#), ki je srebrno jabolko kakovosti prejela za udeležbo na študijskem obisku "*Lifelong learning – Public language education for adults in Europe*" (Santiago del Compostela, Španija, 24.–27. februar 2014). Priznanje je bilo podeljeno v kategoriji *Individualna mobilnost Comenius, Grundtvig, Študijski obiski* za razpisni leti 2012 in 2013, ki je ena izmed petih kategorij, v katerih so bila letos podeljena priznanja za najboljše zaključene projekte mobilnosti v programu Vseživljenjsko učenje.

Učinek nagrajenega obiska je, kot so opisali v utemeljitvi nagrade in kot ga doživljamo v MKL, razsežen in raznovrsten. Od njega smo, poleg udeležinke in nagrajenke, imeli koristi tudi strokovni sodelavci MKL ter končni uporabniki znanja – učeči se odrasli. Ta izkušnja nam, v sinergiji z obstoječimi znanji, omogoča, da razvijamo nove učne aktivnosti, učne metode in orodja ter v okviru [Borze znanja](#), [Borze dela](#), [Središča za samostojno učenje](#) in drugih programov izboljšujemo obstoječe izobraževanje odraslih v naši knjižnici.

Projektno delo na mednarodnem področju v MKL nadaljujemo v programu [Erasmus+](#). Aktualni razpis [Erasmus+ 2015](#) je možnost, da tudi kolegi v drugih organizacijah vzpostavite ali nadgradite delo na tem področju in si prislužite kakšno jabolko kakovosti.

Simona Šinko (simona.sinko@mklj.si), Mestna knjižnica Ljubljana

Vloga svetovalca za kakovost v izobraževalni organizaciji za izobraževanje odraslih na primeru LU Ormož

Kakovost ponujenih in opravljenih izobraževalnih storitev je za vsako izobraževalno organizacijo, ki deluje na področju izobraževanja odraslih, pomemben dejavnik in kazalec njene uspešnosti. Zato je treba vzpostaviti sistematičen pristop v merjenju učinkov opravljenih izobraževalnih storitev, ki ga pridobimo z evalvacijo izobraževalnih programov in storitev.

Zadnje desetletje delovanja Ljudske univerze Ormož (LU Ormož) je

precej zaznamovala vključenost v dva projekta s področja kakovosti v izobraževanju odraslih: *Ponudimo odraslim kakovostno izobraževanje – POKI* (leta 2003 in 2004) in *Svetovalec za kakovost* (leta 2011). Sodelovanje v teh projektih in pridobljena nova znanja, spretnosti in kompetence na področju presojanja kakovosti z uporabo metode samoevalvacije, ki smo jih pridobili na ACS, so prispevale k bolj sistematičnemu presojanju kakovosti v naši izobraževalni ustanovi, poglobljenemu sodelovanju s partnerji v okolju ter izboljšanju naše ponudbe izobraževalnih storitev.

Pred sodelovanjem in usposabljanjem v projektu POKI nismo imeli ne akcijskega načrta kakovosti ne jasno definiranih ciljev, ki smo jih želeli doseči v določenem obdobju na področju izboljšav celotnega delovanja naše izobraževalne ustanove – vizija in poslanstvo. Tudi nismo imeli razvitega instrumentarija za presojanje kakovosti.

Projekt POKI nam je omogočil sistematičen vpogled na področje kakovosti, ker smo s komisijo za kakovost in vodstvom izobraževalne ustanove pod strokovnim vodenjem ACS uspeli razviti instrumentarij za merjenje in presojanje kakovosti po posameznih področjih, si opredeliti standarde kakovosti ter izdelati poglobljeno samoevalvacijsko poročilo. Z vključitvijo v projekt *Svetovalec za kakovost* leta 2011 smo pridobili še dodatna znanja, spretnosti in kompetence, ne samo za notranjo evalvacijo in presojanje kakovosti, temveč tudi za zunanje vrednotenje kakovosti na podlagi metode kolegialne presoje.

Vabimo vas, da nadaljevanje preberete v [daljšem članku](#).

Mladen Andrejević Lesjak (mladen.andrejevic-lesjak@guest.arnes.si), LU Ormož

Ozaveščanje – bistveni element pri spodbujanju ločevanja odpadkov

V [Komunalnem podjetju Vrhnika](#) (KP Vrhnika), ki je [leta 2005 prejel Priznanje ACS za promocijo učenja in znanja](#), smo se zgodaj zavedli pomena ozaveščanja občanov in mladine. Slednje je močno pripomoglo k dobri rezultatom ločevanja odpadkov in konec koncev sprejemu v mrežo Zero Waste, ki so se ji občine Vrhnika, Borovnica in Log Dragomer, v katerih KP Vrhnika izvaja storitev ravnanja z odpadki, kot prve v Sloveniji pridružile septembra lani.

Sprva je bilo osveščanje nenačrtovano – med ciljnim skupinami so bili predvsem člani gospodinjstev ter predšolska in šolska mladina –, sčasoma pa so koncept sprejeli tudi tisti, ki jih to področje ni pretirano zanimalo.

Sledili smo pravilu, da ozaveščanje ni le podajanje informacij, ampak dolgotrajen proces, v katerem poskušamo spremeniti privzgojene vzorce obnašanja, ki so trdno zasidrani v glavah ljudi. V primeru ravnanja z odpadki je bilo treba odpraviti negativen predznak in ljudem dopovedati, da odpadki niso samo nekaj smrdečega in nepotrebne. Z njimi je namreč mogoče postoriti marsikaj koristnega in s tem pomagati udejanjiti znani rek, da *planeta ne prevzemamo od naših očetov, temveč ga čuvamo za naše vnuke*.

Osveščanje smo prilagajali značilnostim posameznega okolja in ciljnih skupin, na katere smo želeli vplivati. Na začetku je bilo te ciljne skupine oziroma način, ki bi bil okolju najprimernejši, težko izbrati. Bistveno je bilo, da smo ljudi informirali in jim razložili, zakaj je določeno ravnanje potrebno. Ugotovili smo, da se proces začne na ozkem segmentu z razmeroma majhnim učinkom in se kasneje na osnovi pridobljenih informacij in odzivov iz okolja razširi ter približa želenemu rezultatu.

Pri postavitvi sistema, katerega uslug je deležna večina uporabnikov določenega območja, je treba osveščanje organizirati tako, da ciljne skupine pokrijejo večino uporabnikov. Oblikovali smo dve skupini: eno, v kateri so nosilci gospodinjstev (posredno pa vsi njihovi člani), in drugo, v kateri so otroci in mladina.

Če vas zanima, kako ozaveščamo različne ciljne skupine, preberite [članek v celoti](#).

Jernej Fefer (jernej.fefer@kpv.si), KP Vrhnika

NE PREZRITE

Razpis Erasmus+ 2015

EK je objavila Razpis programa Erasmus+ za leto 2015 ter osvežen *Vodnik za prijavitelje*, namenjen vsem organizacijam, ki želijo oddati vlogo za sofinanciranje projektov v letu 2015. Zadnja različica Vodnika je za zdaj na voljo zgolj v angleškem jeziku, v kratkem pa bodo objavljene osvežene različice tudi v ostalih jezikih EU.

Ne spreglejte novega roka prijave za projekte KA2 – *Strateška partnerstva za področje izobraževanja in usposabljanja*, ki je **31. marec 2015**.

Podrobnosti o novem razpisu najdete na [slovenski spletni strani programa Erasmus+](#).

Vljudno vabljeni k prijavi!

Urša Bajželj (ursa.bajzelj@cmepius.si), Cmepius

Predstavitve in delavnice razpisa programa Erasmus+ 2015

Za promocijo razpisa Erasmus+ 2015 Cmepius v januarju in februarju načrtuje izvedbo več regijskih delavnic (Koper, Jesenice, Ljubljana, Novo mesto, Celje in Maribor) za pripravo in oddajo projektov.

Vljudno vas prosimo, da spremljate [tabelo napovedanih dogodkov](#) na [spletni strani Cmepiusa](#), saj bomo informacije dopolnjevali sproti (točen datum, ura in lokacija dogodka).

Urša Bajželj (ursa.bajzelj@cmepius.si), Cmepius

Centralizirane aktivnosti Erasmus+ 2015

Cmepius skrbi za izvedbo decentralizirano vodenih aktivnosti programa Erasmus+, želeli pa bi vas opomniti tudi na aktivnosti, ki jih koordinira neposredno Izvajalska agencija v Bruslju. Nekatere aktivnosti so del skupnega razpisa Erasmus+ 2015, za druge pa so objavljeni ločeni razpisi.

Še posebej bi vas želeli opozoriti na ločena razpisa za Ključni ukrep 3 – Podpora za reformo politik, in sicer razpis za akcijo Prihodnje pobude (evropski, v prihodnost usmerjeni projekti sodelovanja na področjih izobraževanja, usposabljanja in mladih) ter razpis za akcijo Pobude za inovacije v politiki (eksperimentiranje na področju politike v sektorju šolskega izobraževanja).

Vso razpisno dokumentacijo najdete na [spletni strani Izvajalske agencije](#).

Urša Bajželj (ursa.bajzelj@cmepius.si), Cmepius

POSVETI, KONFERENCE

European InfoNet Adult Education – Milestone Conference (Evropski InfoNet o izobraževanju odraslih – prelomna konferenca)

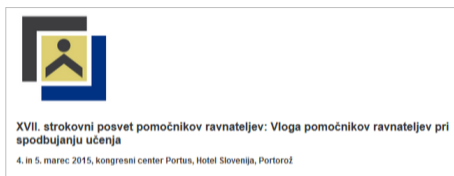
Lizbona, Portugalska, 24. do 27. februar 2015

Letna konferenca bo namenjena srečanju dopisnikov. V plenarnem delu in delovnih skupinah bo v ospredju trajnostni razvoj InfoNeta in s tem nadaljnje sodelovanje s spletno revijo Lifelong Learning in Europe – LLinE ter načrtovanje nove skupne publikacije ob koncu leta 2015. Program bo vključeval tudi teme, kot so: evalvacija, promocija, današnja vloga spletnih revij in mreženje.

XVII. strokovni posvet pomočnikov ravnateljev: Vloga pomočnikov ravnateljev pri spodbujanju učenja

Portorož, Slovenija, 4. in 5. marec 2015

Učenje je temeljno poslanstvo vsake šole in vsakega vrtca, zato morata biti delovanje in prizadevanje strokovnih delavcev za njegovo nenehno izboljševanje usmerjeno v procese in dejavnosti, ki ga podpirajo. Na posvetu bodo v plenarnem delu predstavili nekatere poglede na učenje, na okrogli mizi bodo soočili različne izkušnje učenja, v delavnicah pa bodo skupaj iskali možnosti in priložnosti, ki jih imajo pomočniki ravnateljev za njegov razvoj v različnih procesih in na različni ravneh.

Več informacij je objavljenih na [spletni strani posveta](#).

Konference in seminarji omrežij ESREA v letu 2015

Omrežja *Evropskega združenja za raziskovanje izobraževanja odraslih (European Society for Research on the Education of Adults – ESREA)* na [spletni strani ESREA](#) napovedujejo svoje konference in seminarje v letu 2015. Trenutno napovedujejo svoje strokovne dogodke tri omrežja združenja:

- prvi se bodo sestali člani Omrežja za preučevanje življenjske poti in biografij (ESREA Life History and Biography Network), in sicer od 5. do 8. marca v Milanu v Italiji na konferenci z naslovom *Stories that make a difference*;
- raziskovalci iz Omrežja Med globalnim in lokalnim (ESREA Research Network Between Global and Local) se bodo srečali na konferenci z naslovom *Pogledi na skupnostne prakse – življenje in učenje v skupnosti (Perspectives on community practices – living and learning in community)* med 18. in 20. junijem 2015 v Ljubljani. Organizator letošnjega srečanja je Oddelek za pedagogiko in andragogiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani;
- Omrežje za izobraževanje in učenje starejših odraslih (ESREA research network on Education and Learning of Older Adults) ta hip le napoveduje svoje letno srečanje, ki ga bo od 14. do 16. oktobra 2015 organizirala Univerza Jönköping na Švedskem. Podrobnosti bodo objavili kasneje.

Kulturni bazar 2015

Ljubljana, Slovenija, 18. marec 2015

Kulturni bazar je tradicionalno zasnovan kot oblika strokovnega usposabljanja za strokovne delavce v vzgoji in izobraževanju ter kulturi, za študente ter širšo strokovno javnost. Udeležba je za vse obiskovalce brezplačna.

Program, prijavnice za različne ciljne skupine in druge informacije najdete na spletni strani prireditve: <http://www.kulturnibazar.si/domov>.

IV. znanstveni posvet Vodenje v vzgoji in izobraževanju: Sodelovanje v teoriji in praksi

Portorož, Slovenija, 31. marec–1. april 2015

Na posvetu Vodenje v vzgoji in izobraževanju, ki bo namenjen sodelovanju, bodo skušali odgovoriti na nekaj vprašanj, med njimi: Ali imamo (ustvarjamo) pogoje za uspešno sodelovanje? Ali so naša prizadevanja usklajena s prioritetami šole, šolskega sistema? Ali delimo, kar smo se naučili? Je sodelovanje vedno boljše kot individualno delo? Kako ju najbolje uravnovežiti? Kaj je tisto, kar spodbuja sodelovanje, in kaj ga ovira? Kako sodelujemo in kaj s sodelovanjem dosegamo? Kakšni so konkretni rezultati sodelovanja med učenci, učitelji, ravnatelji, šolami ...? Kaj nam prinaša mednarodno sodelovanje (spodbude in mehke prisile)?

Več informacij je objavljenih na [spletni strani posveta](#).

Nove serijske publikacije na naših knjižnih policah

Sodobna pedagogika je znanstvena revija za področje vzgoje in izobraževanja in objavlja predvsem znanstvene prispevke s področja vzgoje in izobraževanja, ki so nastali na podlagi teoretičnih in empiričnih raziskav. V zadnji številki preteklega leta sta svoje mesto dobila vodenje v vzgoji in izobraževanju ter podatkovna pismenost ravnateljev. Tako si lahko med drugim preberete o vplivu vodenja vzgojno-izobraževalnega zavoda na ustvarjalnost vzgojiteljev; o ravnateljevi vlogi v profesionalnem razvoju strokovnih delavcev; o vodjih na avstrijski Akademiji za vodenje ter o ravnateljih na Nizozemskem.

Strokovnoinformativni časnik za vzgojo, izobraževanje, znanost in kulturo *Šolski razgledi* izhaja štirinajstdnevno med šolskim letom. Redno ga lahko najdete tudi v naši knjižnici in tako spremljate različne teme in poglede, spoznate potepanja po tujini ter se seznanite s knjižnimi novostmi. V zadnji številki leta 2014 najdete tudi prispevek naše sodelavke Zvonke Pangerc Pahernik o tradicionalnem Letnem posvetu o izobraževanju odraslih 2014 z naslovom Izobraževanje odraslih: eden ključnih stebrov družbe.

Katoliški dom prosvete Sodalitas, ki revijo *Dialog* izdaja, je hiša izobraževanja, dialoga, umetnosti in srečanja. Dom ponuja tako odraslim kot tudi posebnim ciljnim skupinam obsežen izobraževalni program. Revija izhaja dvakrat letno, enkrat v prvi polovici leta in enkrat v drugi. V novi številki januar–avgust 2015 so med vsebinskimi sklopi tudi: Izobraževanje za življenje, vzgoja; Izobraževalna potovanja; Tečajji; Jezikovni tečajji; Umetnost in kreativnost ter drugi. Dialog vas že čaka v knjižnici!

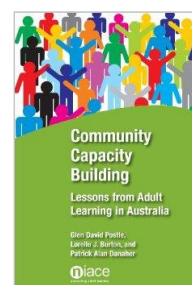
Novosti lahko spremljate tudi na FB strani naše knjižnice: <https://www.facebook.com/ACS.knjiznica>.

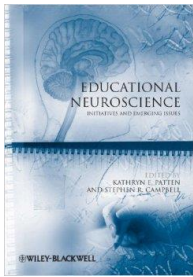
Simona Kavčič (simona.kavcic@acs.si), ACS

Knjižne novosti v zadnjem četrtletju leta 2014

Predstavljamo vam nekaj knjig in elektronskih publikacij, ki so v zadnjem četrtletju preteklega leta obogatile našo knjižnico:

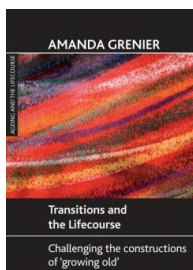
Publikacijo *Community Capacity Building : Lessons from Adult Learning in Australia*, ki so jo uredili *Glen David Postle*, *Lorell Jane Burton* in *Patrick Alan Danaher*, je izdal Nacionalni inštitut za nadaljevalno izobraževanje odraslih (National Institute for Continuing Adult Education – NIACE). Delo predstavlja najnovejše raziskave o socialnih in izobraževalnih vprašanjih ter ponuja nove vpoglede v učinkovite strategije in rezultate tako za posamezne skupine kot za globalne skupnosti.

Knjigo z naslovom *Educational Neuroscience: Initiatives and Emerging Issues* sta uredila Kathryn E. Patten in Stephen R. Campbell. Ponuja pregled različnih nedavnih pobud v izobraževalni nevroznanosti, preučuje različne metodološke pomisleke, vprašanja in smeri ter spodbuja interdisciplinarnе perspektive v izobraževalni nevroznanosti. Vsebuje prispevke vodilnih raziskovalcev, ki preučujejo ključna vprašanja, nanašajoča se na izobraževalno nevroznanost ter um, možgane in izobraževanje na splošno.

Delo *Older Men Learning in the Community: European Snapshots*, ki sta ga uredila Marko Radovan in Sabina Jelenc Krašovec, izdala pa Znanstvena založba Filozofske fakultete, se osredotoča na neformalno učenje starejših moških, tj. moških, starih 60 let ali več, ki se neformalno učno udeležujejo v svojih lokalnih skupnostih. Cilj publikacije je izboljšati znanje o programih izobraževanja na ravni skupnosti, ki so ali ciljno usmerjeni k starejšim moškim ali pa so pri starejših moških priljubljeni.

Avtorica Amanda Grenier v knjigi z naslovom *Transitions and the Lifecourse: Challenging the constructions of 'growing old'* raziskuje in izziva prevladujoče interpretacije prehoda v t. i. pozno življenje. Vzame mednacionalni in interdisciplinarni pristop k temi staranja in prinaša svež pogled na prehode na življenjski poti posameznika. Pri tem uporablja nekaj inovativnih strategij za obravnavo vprašanj, zato je knjiga zelo zanimivo branje.

STROKOVNI seminar PIAAC (2014 ; Ljubljana)

Strokovni seminar PIAAC "Analitični potencial raziskovalnih podatkov PIAAC – podatki in podlage za načrtovanje politik" [Elektronski vir]. - El. zbornik. - Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 2014 Način dostopa (URL): http://piaac.acs.si/strokovni_seminar. - Nasl. z nasl. zaslona. - Opis vira z dne 23. 12. 2014

BENEFITS of lifelong learning in Europe [Elektronski vir] : main results of the BeLL- project : research report / authors: Jyri Manninen ... [et al.]. - El. knjiga. - Bonn : German Institute for Adult Education DIE, 2014

Simona Kavčič (simona.kavcic@acs.si), ACS

Najmlajša Nobelova nagrajenka, Malala Yousafzai, pakistanska šolarka, ki se je uprla Talibanom in zahtevala pravico deklet do izobraževanja, poudarja pomen knjige:

Knjiga ima moč izobraževanja, in s to močjo lahko oblikujemo našo prihodnost in spreminjamo življenje.

UPORABLJENE KRATICE

ACS – Andragoški center Slovenije
AFS – akademska folklorna skupina
AGRFT – Akademija za gledališče, radio, film in televizijo
BeLL – projekt Benefits of Lifelong Learning (Učinki neformalnega izobraževanja odraslih)
BIC Ljubljana – Biotehniškega izobraževalnega centra Ljubljana
Cedefop – European Centre for the Development of Vocational Training (Evropski center za razvoj poklicnega izobraževanja in usposabljanja)
CINAGE – European cinema for Active Ageing (projekt o dejavnem staranju v evropskem filmu)
Cmepius – Center Republike Slovenije za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja
CMU – Center medgeneracijskega učenja
CONFINTEA III – Tretja mednarodna konferenca o izobraževanju odraslih
CONFINTEA V – Peta mednarodna konferenca o izobraževanju odraslih
CONFINTEA VI – Šesta mednarodna konferenca o izobraževanju odraslih
CSR – country specific recommendations (nacionalnimi programi reform)
DANET – Danube-Networkers for Europe, Network for Learning in Later Life, Social Participation and Intergenerational Dialogue (Podonavska mreža za Evropo, Mreža za učenje v poznejših letih življenja, družbeno participacijo in medgeneracijski dialog)
EAEA – European Association for the Education of Adults (Evropsko združenje za izobraževanje odraslih)
ECVET – The European Credit system for Vocational Education and Training (Evropskega sistema kreditnih točk v poklicnem izobraževanju in usposabljanju)
EK – Evropska komisija
EPUO – Evropski program za učenje odraslih
Erasmus+ – EU programme for education, training, youth and sport (program EU za izobraževanje, usposabljanje, mlade in šport)
ESREA – European Society for Research on the Education of Adults (Evropskega združenja raziskovalcev izobraževanja odraslih)
EUCIS-LLL – European Civil Society Platform on Lifelong Learning (Evropska platforma civilne družbe za vseživljenjsko učenje)
EZE – Ekspertna zunanja evalvacija
FB – Facebook
FDV – Fakulteta za družbene vede
GEM – projekt Generacije v gibanju
GMK – Gorenjski muzej Kranj
GRALE III – 3rd Global Report on Adult Learning and Education (Tretje globalno poročilo o učenju in izobraževanju odraslih)
ICAE – International Council for Adult Education (Mednarodni svet za izobraževanje odraslih)
InfoNet – Evropski InfoNet o izobraževanju odraslih III (European InfoNet Adult Education III)
ISIO – Informativno-svetovalna dejavnost v izobraževanju odraslih
KA 2 – Ključni ukrep 2: Strateška partnerstva
KP Vrhnika – Komunalno podjetje Vrhnika
LLinE – revija Lifelong Learning in Europe (Vseživljenjsko učenje v Evropi)
LU – ljudska univerza
MKL – Mestna knjižnica Ljubljana
NIACE – National Institute for Continuing Adult Education (Nacionalni inštitut za nadaljevalno izobraževanje odraslih)

OECD – Organisation for Economic Co-operation and Development (Organizaciji za gospodarsko sodelovanje in razvoj)

PIAAC – Programme for International Assessment of Adult Competences (Program za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih)

PISA – Programme for International Student Assessment (mednarodna raziskava o bralni, matematični in naravoslovni pismenosti)

POKI – projekt Ponudimo odraslim kakovostno izobraževanje

PU – Parada učenja

PUM – program Projektno učenje za mlajše odrasle

RENEWAL – Regional Networking for Adult Learning in Europe (projekt Regionalna mreža za izobraževanje odraslih v Evropi)

RIC Novo mesto – Razvojno izobraževalni center Novo mesto

RS – Republika Slovenija

SDIF – Sample Design International File (vzorčna podatkovna tabela)

SHAPE – Shared expertise in provision of adult education in 5 European countries (projekt Izmenjava dobrih praks v izobraževanju odraslih v petih evropskih državah)

SIAE – Slovenian Institute for Adult Education

središče ISIO – svetovalno središče za izobraževanje odraslih

SURS – Statističnega urada Republike Slovenije

SUTŽO – Slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje

svetovalci ISIO – svetovalci v svetovalnem središču za izobraževanje odraslih

ŠK – študijski krožek

TVU – Teden vseživljenjskega učenja

Unesco – United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation (Organizacija Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo)

UIL – Unescov inštitut za vseživljenjsko učenje (Unesco Institute for Lifelong Learning)

UMAR – Urad RS za makroekonomske analize in razvoj

UTŽO – univerza za tretje življenjsko obdobje

VET – vocational education and training (poklicno izobraževanje in usposabljanje)

VÖV – Verband Österreichischer Volkshochschulen (Avstrijska zveza ljudskih univerz)

ZLUS – Zveza ljudskih univerz Slovenije